

ყურძნის ფასი და ფალსიფიკაცია

საქართველოში ყოველ
წელს, როგორის მოახდენებას-
თან ერთად, აპტეკალურის სა-
კითხით რა ფასი ეძღვანა ფარ-
მენს, აანაზღაურებს თუ არა
ის თვითირებულებას? მოგე-
ხახე ამპერად გლეხები არც
საუბრობენ.

იმაზე არავის დაობს, რომ
მევენახის შრომა ფასდაუდებე-
ლია, „შვილივით ნაზარდი ვა-
ზის“ ნაყოფს კი დაბინავება და
რეალიზაცია სჭირდება. ამ სა-
კითხში სახელმწიფო მევენახეს
უდგას მხარში დარგის სუბსი-
დირებით. ის ასევე ზრუნავს,
რომ დაეხმაროს გლეხს მოწეუ-
ლი მოსავლის რეალიზაცია-
ში და შეუძლიას ფუნქციასაც
ასრულებს. თუმცა, ყურძენზე
ფასის ზრდა მხოლოდ ფალსი-
ფიკაციასთან ბრძოლითაა შესა-
ძლებელი.

სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილის ლევან დავითაშვილის განცხადებით, საქართველოში ფალსიფიცირებული დკინის რეალიზაციის ფაქტები უნდა გამოირიცხოს.

როგორც “ინტერპრესნიუსს” ლევან დავითაშვილმა განუცხადა, სოფლის მეურნეობის მინისტრის ოთარ დანელიას ინიციატივით, სამინისტრომ გასული წლიდან ღვინის ფალსიფიცირების ფაქტების გამოვლენასთან დაკავშირებით ბრძოლა დაიწყო. ამ მიზნით გასულ წელს მათ აკრძალეს გამოწევილი მასის, ანუ ჭაჭის მესამე პირებზე გადაცემა. დავითაშვილის განმარტებით, ამის მიზანი იყო მეორადი, ფალსიფიცირებულ ღვინოების რეალიზაციის ფაქტების ბაზარზე შემცირება. ამასთან ერთად არსებობდა. ინდუსტრიული დარეგისტრირებული არ იყო და შესაბამისად, ღვინის ნარმობების პროცესი ჩვენი მონიტორინგის ქვეშ არ იმყოფებოდა. ამავე დროს ღვინოში აღმოჩნდა ხელოვნური საღებავები, რაც დაუშვებელია. ამიტომ ეს პროდუქცია მაღაზიდან გამოთხოვილია და განადგურდება. შესაბამისად, მეწარმის მიმართ დაიწყება მოკვლევა. ფაქტზე რეაგირებას ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახური მოახდევს”, — დასძინა მინისტრის მოადგილე.

მეტყებს აქტურად ახორციელებს. „ამ თვალსაზრისით წლის ოსამიერობან თავახოვნით 302 შემთხვევაშია. დავითაშვილი საუბრისას ასევე შეიძლო იმ თავში, რომ

მსოფლიოს 35 ქვეყანაში ექს-პორტირებულია 16 810 187 ბოთლი (0,75 ლ) დვინო, რაც 46%—ით ნაკლებია 2014 წლის

რეპიონთ. ღვინის ექსპორტის
კლება ორ უმსხვილეს ბაზარ-
ზე, რუსეთსა და უკრაინაში
შემცირებულ გაყიდვებს უკა-
ვშირდება. რუსეთში ქართული
ღვინის ექსპორტი
59%—ით დაეცა,
უკრაინაში 62%

ლვინის ეროვნული სააგენტოს დირექტორი გიორგი სამანიშვილი, რომელიც კახეთში რთველის საკოორდინაციო შტაბს ხელმძღვანელობს, ამბობს, რომ ექსპორტის მნიშვნელოვნად შემცირების გამოყოფილები მოთხოვნა დაბალია, რის გამოც ერთ კილო-გრამში რქანითელში

70 ጉዜተሮ የ ምርመራ
ቁጥር 1

ფაქტები უნდა გამოირიცხოს",
- დასძინა დავითაშვილმა.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლებმა ზუგდიდის ერთ-ერთ მარკეტში ფალსიფიცირებული ლვინის რეალიზაციის ფაქტი გამოავლინეს. სააგენტოს ინფორმაციონთა წარმომადგენლებმის თარიღი 20.05.2015)

୨ ପାର୍ଶ୍ଵ ଦେଖିଲୁ ଏହାକିମିଳି ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଦେଖିଲୁ

(ପ୍ରକାଶକ ମାର୍ଗିକା)

ოფიციალური მონაცემებით, 2015 წლის იანვარ — ივნისში, საქართველოსან

A black and white photograph showing a bunch of grapes hanging from a vine. The grapes are round and clustered together, hanging downwards. The background is blurred, showing more of the vine and possibly other bunches of grapes.

საქმაოდ ოპტიმისტურია. 70
თეთრი კარგი ფასია. მე უფრო
სკეპტიკურად ვუყურებდი“, —
ალნიშნა გიორგი სამანიშვილ-
მარცობა.

ლვინის ეროვნული სააგენტოს წინასწარი მონაცემებით, წელს კახეთში 200 ათას ტონა-მდე ყურძნია მოსალოდნელი. აქედან 140 839 ტონა რქანითელია, 52 417 – საფერავი, 2 839 – კაბური მწვანე. ყურძნის ყველაზე მეტი მოსავალი 48 160 ტონა გურჯაანის რაიონშია მოსალოდნელი, 43 300 ტონა ყვარელში, 35 005 ტონა თელავში, 26 105 ტონა სიღნაღმში, 20 000 ტონა საგარეჯოში, 12 800 ტონა ლაგოდეხში, 10 002 ტონა ახმეტაში, 5 625 ტონა დედოფლისწყაროში. 20 აგვისტოს მოსული ძლიერი სეტყვის შედეგად, ყვარლის საძლოა, სახელმწიფო ჩაერიოს და ჩაიპაროს.

ჩვენ ვკითხეთ გიორგი სამანიშვილს, სად და რამდენად ჩაიპარებს ყურძნებს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმო „გრუზვინპრომი“. მისი განმარტებით, ლვინის ქარხნებთან ხელშეკრულებების გაფორმება ახლა მიმდინარეობს, თუმცა „გრუზვინპრომი“ ფასთან მიმართებაში არ შევა კერძო საწარმოებთან კონკურენციაში. „ანუ, არ გადავიხდით იმაზე მეტს, ვიდრე კერძო საწარმოები გადაიხდიან“, — განაცხადა გიორგი სამანიშვილმა.

რაიონები დაახლოებით 10 ათას ტონამდე ყურძენი განადგურდა.
სააგენტო ლვინის ქარხებში 120—130 ათასი ტონა ყურძნის გადამუშავებას ვარაუდობს.

ვინ აღადგენს მასტებური ხანძრებით გადამწვარ შირა-
ქის ველებს და რა შედეგებს მოიტანს ქარსაცავი ზოლების
სრული განადგურება. რა პოზიცია აქვს კომპანია „სა-
ქართველოს ნერგებს“ რომელიც შირაქში ახლადგაშენებუ-
ლი ნერგების მოვლა ჰატრონბობას ახორციელებს. როგორია
მათი შეფასებები ხანძრის შემდეგ და გააგრძელებენ თუ
არა საქმიანობას დედოფლის სწყაროში... აქვს თუ არა აზრი,
სრულად განადგურებული პროექტის გაგრძელებას და ხომ
არ შეჩერდება ქარსაფარი ზოლების აღდგენის პროცესი.
ამის შესახებ გაზიეთი „შირაქი“ კომპანია „საქართველოს
ნერგების“ წარმომადგენელ ესაუბრა.

30 მთვრის გელებაში: „გასული წლის ნოემბერში უშუალო მონაწილეობა მივიღეთ GIZ-ის პროექტში. ვინაიდნ ჩვენი კომპანია მანამდეც ამ საქმიანობით იყო დაკავშებული, ჩვენი საქმიანობის სფეროა და ბუნებრივია დედოფლისნუაროში სიხარულით დავინუეთ მუშაობა. რაც შექება უშუალოდ ჩვენს მიერ უკავე განხორციელებულ სამუშაოებს, 2 000 მეტრი სიგრძის სამი ზოლი გავაშენეთ, შერაქის ველზე სულ რვა სახეობის მცენარე დაირგო. პროირიტეტი ჩვენ მივანიჭეთ და ჯიშებითავად შევარჩიეთ. ჩვენმა სპეციალისტებმაც იმუშავეს, კლიმატის და გარემო პრიონების მიხედვით ისეთი სახეობები შევარჩიეთ, რომელიც მაქსიმალურად მოერგებოდა დედოფლისნუაროს ჰავას. დამკვეთის დანარჩენი გამოძიების პრეროგატივაა. ფაქტია, ადამიანების დაუდევრობით მოხდა, მეტი სიფრთხილე იყო საქორი და შესაბამისი ზომების მიღებისას მეტი აქტიურობა, რომ ცეცხლი ამხელა ფართობებზე არ გავრცელებულიყო. მითური, ვიცით, რომ დედოფლისნუარო გაუდაბნოების საფრთხის წინაშეა. ყველაზე გვალვანი და ქარისმერი ზოგებია, ერთზია ყველაზე მეტად დედოფლისნუაროში შენიშნება და უცხოელი დონორების მხრიდან სწორედ ამიტომ შეიჩია ეს ტერიტორია, რომ ყველაზე რთული ვითარება აქ გვაქვს. სამწუხაროა, რომ ამხელა ფართობი განადგურდა უცხო ქვეყნების მხრიდან დაბმრების ხელის გამოწვდის და თანხების ხარჯვის შემდეგ.

- როგორია თქვენი კომპანიის
შეფასება მომხდარზედაცა რა ნაბიჯები
გადაიღეთ თქვენს მიერ?

- მართლაც სამწუხარო ფაქტი
მოხდა, ვითარება ძალიან შემამზუ-
თებელია. ჩვენი ხელმძღვანელობა
დაუყოფნებლივ ადგილზე ჩავიდა და
სანდრის შემდეგ არსებული ვითარე-
ბა დაათვალიერა. ვსწავლობთ ზა-
რალს, რომელიც მიადგა როგორც
ჩვენს კომპანიას, ისე დამკვეთს.
განცხადებაც შევიტანეთ დედო-
ფლისწარის პოლიციის რაონეულ
სამართველოში, რათა მოხდეს
მომხდარის გამოძიება. ვიტერიბთ,

გავაკეთეთ, ისინ სრულად გადარჩენილია. უშაულოდ ჩვენ ზარალი ასეთია, 2000-ზე მეტი ნერგიდან დამწვერია 500-შევ. მოხარულები ვართ, რომ უმრავლესობა გადარჩა. ამავე ადგილებში რამდენიმე სხვა კომპანიაც ახორციელებს ახლადდარგული ნერგების მოვლა-პატრონობას, თუმცა მათთან უფრო რთული ვითარება შეიქმნა და ისინ გაცილებით უფრო მეტად უძინებელობის მქონე მომართვების მიერ გადასახლდება.

- სანდრის გარეშე რა სამუშაოები ივებებიდა მირაგები და რა ვალიურებები გაქვთ მოქმედი ხელში კულტინის მიხედვით?

— ჩევნის მიერ დადოფლისცაჭაროში ჩატარებული სამუშაოები მხოლოდ ნერგების დარღვით არ შემიიფარგლებოდა, მათზე მზრუნველობას ერთი წლის განმავლობაში კვლავ ვახორციელებთ. დადოფლისცაჭაროში გვყავს ჩევნის წარმომადგენელი ზეიად თეთრაული, რომელიც ინტენსიურად დადის ადგილზე და ნერგებს მეთვალყურეობს. პერიოდულად თბილისიდანაც ჩადის სპეციალისტთა ჯგუფი, რომელიც შესაბამის პროცედურებს ატარებს. ძალიან ხშირად ვახდებოთ მცენარეების მორნყვას. ძალიან გულმიგდენებ ვუვლიდით და ამდენად ჩევნთვის უფრო მტკიცნეული იყო ეს ხანძარი. როდესაც ამხელა შრომა, ენერგია და ფინანსებია ჩადებული, როგორიც უყურო, როგორ განადგურდ ერთ დღეში.

- გარემოს დაცვის მინისტრმაც
აღნიშნა, რომ პროექტი თითქმის
სრულად განვიღეულდა. რადგან ზა-
რალი დიდია, ხომ არ არს პროექტის
შეჩერების საფრთხე, რა გსმენიათ
დონორებისგან?...

-იქნისას თვეში ჩემის კომპანიას
გრძელებული და შედედი ექსპერტე-
ბის მონიტორინგის ჯგუფი ენვაი,
რომელთაც შექმნი მიმდინარე ეს
სამუშაოები მოინახულეს და მინდა
გითხრათ, რომ ძალიან დიდი კამაყ-
ფილება გამოხატება. პირდაპირ აღ-
ნიშნეს, რომ ასეთ შედეგს არ ელოდ-
ნენ. მაშინვე მოხდა შეთანხმება,
რომ შემოდგომაზე, სავარაუდოდ,
მიმდინარე წლის სეტემბრიდან, ეს
თანამშრომლობა კიდევ გაგრძელ-
დებოდა და ახალ ფართობებზეც
დამატებით კიდევ გავაშენებდით
ნერგებს. თუმცა, ამჯერად შემზილ
ვითარებაში, ამ ხანძრების შემდეგ,
რამდენად შეიცვლება შეთანხმება,

ვილი, შემოდგომაზე ისევ
გააგრძელოს ახალ ტერი-
ტორიუმზე ზოლების გა-
შენება.

დედოფლისის ყარო
რისკის ჯგუფშია და ფა-
ქტორად გადამზინის
ერთობით გზა ესაა ქარ-
საფარი ზოღების გაშე-
ნება. თუ კი ფინანსური
სახსრები გამოვცინდება,
ჩვენი კომპანია მზადაა,
საკუთარი ენთუზიაზმით
მოახდინოს განადგურებუ-
ლი წერტილის გამოცვლა.
ნებისმიერ დახმარებას
მივიღებთ, ფინანსურს,
თუ უშემალოდ წერტილს,
როგორც სახელმწიფოს-
გან, ისე კერძო პირების-
გან და დაინტერესებული
მოქალაქეებისგან. ჩვენ
მზაობას გამოვხატავთ,
რომ მზად ვართ დაზია-

ნებულ ტერიტორიაზე ზარ
მოიფეხვრას და ტერიტორია
განაშენანდეს. თუმცა, მო
ჩვენი კომპანიის პასუხის-
პა არ გახდავთ. კეთილი ნ
მოხატვაა ის, რომ როგორ
საშუალება გვექნება, აქტუ-
ალურობით პროცესში, ალ-
მეოდგომიდან.

— ამ დრომდევ გამხმარი ნერგები
გამოცულას რა პრინციპით ახდე
დით?

— საბუღინეროდ, დღემდე მცუ
ნარეთა ხმობის შემთხვევები ა
გვქონია და ნერგების ჩანაცულება
საკითხი არ დამდგარა. დარგვისას
ბამბუქის სარები დაუმაგრდა თ
თეულ ნერგს, მავთულხლართებ
შემოხება, ასევე ნერგების ძირი
ისრაელის ნაწილების დამცავი მე
ქანიზმი დაეგო, რომელიც წყლი
შემკრების ფუნქციას ასრულებდ
და ნიადაგს გამოშრობისგან იცავ
ასევე სპობს სარეველა მცენარეები
ანუ, მაქსიმალურად გამოვიყენე
დამცავი ბერკეტები იმისათვის, რო
საუკეთესო შედეგი მიგცედა. რო
გორც ჩანს, ჩვენს მიერ გატარებუ
ლი ღონისძიებები გარკვეულწილა
ეფუქტური აღმოჩნდა.

- ანუ, თქვენმა კომისანიმა აიცის დამკეთის გეგმები, გაგრძელდება თუ არა თანამშრომლობა და რიგეგმება ზარალის აღმოსაფხვრილად?

- ამ ეტაზზე ზუსტი პასუხის გაცემა როულია. პროექტი დამკვეთების მიერ ხორციელდება. რა თქმუნდა, როდესაც 66 კოლომეტრის ზოლი მთლიანად ხანძრის შედეგა ნადგურდება, ეს დონორებისთვის გარკვეული იმედგაცრუებისაგან არის და როულია, როცა ამდენი შრომა და ფინანსები ერთბაშად ნადგურდება. მაგრამ, ჩვენი ორგანიზაცია იმედგონებს, რომ ეს პროექტი კვლავ გაგრძელდება და მომავალშიც აქტიურად ვთანაბმრომლებთ. სხვაგვარად დედოფლისნყაროს გაუდაბრიელება და პროცესის შენელები ნარმოუდგენელია. გლობალურ დათბობის ნიშნები ყველაზე მც

ტად ამ რაიონში ჩანს, ამიტომაც
ამ პროექტს სასიცოცხლო მნიშ-
ვნელობა აქვს. აყსატრიის განვი-
თარების სააგენტოს და გერმანიის
საერთაშორისო თანამშრომლობის
საზოგადოების საჩუქარია. მათ
მიერ გამოყოფილი თანხა არ არის
სესხი, ეს მათთვის საჩუქარია.

ამ ნერგების მოვლა და გადარჩენა თითოეული ჩევნგანის მოვალეობა და ვალდებულებაა ჩევნი ქვეყნის წინაშე. აუცილებელია ერთად მოვუფრთხილდეთ მას. კლიმატს და ბუნებრივ პირობებს ყველა ადამიანი უნდა გაუზრითხილდეს. დედოფლისნებაროს მოსახლეობამ მეტი სიფრთხილე უნდა გამოიჩინოს ამ ნარგავების მიმართ. გაუდაბნოების პრობლემა თითოეულმა მათგანმა გულთან ახლოს უნდა მიიტანოს, რომ ვითარების გაუმჯობესება მოხერხდეს. პროექტ რიგმი ეს ადგილობრივებმა უნდა გააკეთონ, რადგან ერთობლივი ძალებით როგორმე გადაყარჩინოთ ეს რაიონი.

- ችግሬኞስ ዝመንጫኖስ ሰነድ ፊይነዚ
ሳሙዕሰው ሙያዊያዎችና, ጥሩ ችግሬኞን
ሚሆን የሚከተሉ ነው እና ይህንን
ማስታወሻ?

– რა თქმა უნდა, ჩვენი კომპანიის ხელმძღვანელი გიორგი აბრა-მიშვილი მაშინვე დაუკავშირდა გერმანულ მხარეს. GIZ-ის ხელმძღვანელებთან შედგა სატელეფონო საუბარი, ისნინ რა თქმა უნდა, ზოგადად საქმის კოთარებას იცნობდნენ. თუმცა, ჩვენ მივაწოდეთ დეტალური ინფორმაცია, უშუალოდ ჩვენს ზოლში რა მდგომარეობა გვაქეს. რა თქმა უნდა, გამოხატეს შეშფოთება, თუმცა აღნიშნა, რომ ჩვენი კომპანიის ნერგების უმრავლესობა გადარჩენილა. ჯერ ჯერობით პროექტის შეჩერებაზე საუბარი არ ყოფილა. პირიქით, დონორებთან ბოლო შეხვედრისას განაშენიანების ახალი პროექტი იგეგმებოდა. კომპანია „საქართველოს ნერგებს“ დიდი იმედი აქცს, რომ მომავალ თვეებში ხელახლო პროექტები დაიწყება დედოფლისნერობისი.

მზამ მზასუმზირასას 1360

ცლებანდელება გვალვაზ პე-
რი პროგლება შეუძლება მინათ-
მოდელებს. მიუხედავად იმის,
რომ მზესუმზირს მზე უყვარს,
მაღალა ტემპერატურა მასპა-
ავნ. გვალვას შედეგებზე დაგ-
საუპროგენ გლეხები, რომლებიც
თვლის მზესუმზირს მოსალის
გარეშე დარჩენ.

დელფინისნეროს სოფელ

პროდუქტის დაბალი ფასების
გამო ეს პროცესი ფერდება.

- გაყიდვას რატომ აყოვნებთ,
რას ელოდებთ?

- ყველა გვიან გაყიდვას ცდი-
ლობს, იქნებ მეტი მოგება ვნახოვ,
თუმცა ამასობაში დრო გადის და
ზარალდებინ, ხენა გვიანდება.
ოქტომბერში გასაკეთებელი საქ-
მე ნოემბერ-დეკემბერში გადადის,

დვას აპირებენ.

- მოსახლეობას ვაუჩერები რომ
დაურიგეს, არაფერში წაადგა?

- ვაუჩერები მიწას მო-
სახლეობის 5%-მაც არ მოახმა-
რა... გლეხს რომ ვალი აქეს, უნდა,
დროზე გაისტუმროს. ვაუჩერები
თითო სოფელს 200 ათას დოლა-
რამდე უწევდა. ამიტომ შევთა-
ვაზე, იმ თანხით ტრაქტორები

არხილისკალოელი ფერმერი
შოთა მხატობიშვილი ერთდროუ-
ლად მისდევს მემარცვლეობას,
მესაქონლეობასა და მევენახეო-
ბას. მოპეავს ქერი, ხორბალი და
მზესუმზირა. თუმცა ბოლო ირი
წელინადია, მზესუმზირის მოსავა-
ლი, გვალვის გამო, უფუჭდება და
დიდ ზარალს ნახულობს.

შარშან აგვისტოში სწორედ
ამ პრობლემაზე ვესაუპრე, მაშინ
ამბობდა, რომ გვალვამ მოსავლის
90% გაუფუჭა, წლეულს კი მო-
სავალი, პრაქტიკულად, მთლია-
ნად განადგურებულია...

- გვალვა არც წლეულს გვა-
ნებებს თავს. გაზიარებული კი იყო
შედარებით წვიმიანი და ქერისა და
ხორბლის კარგი მოსავალი მოვი-
და.

იმის გამო, რომ მზესუმზირა
გაზაფხულის მინუტულს ითესება
და მერე წვიმა აღარ მოდის, გვალ-
ვა ანადგურებს. მოკლედ, წელს
მოსავალი მთლინად გაფუჭდა.
ისიც პრობლემაა, რომ ფასებია
ძალიან დაბალი.

რას გულისხმობა?

- როგორც კი მოსავალ ავი-
ლებთ, მისი გასაყიდი ფასი თითქ-
მის ნახევრდება (60-დან 35 თეთრ-
ზე ჩამდის), ფერმერს კი პანკის
ვალი აქვს და იძულებულია, ამ პე-
რიოდში პროდუქტი იაფად გაყი-
დოს. არადა, სოფლის მეურნეობა
კრედიტის გარეშე როგორ ასამუ-
შავებელია. სოფლის მეურნეობისა
და ეკონომიკის სამინისტრო,
წესით, ფასებს უნდა აპალანსებდე-
ნენ, რომ მეურნემ კვლავნარმოება
შეძლოს.

მთელი წელი ვალებით მო-
დიხარ, ელოდები მოსავლის აღე-
ბას, რომ გაყიდო, თანხა აიღო და
ახლიდან დაიწყო შემდეგი წლისთ-
ვის მნის დამუშავება. ახლა უნდა
ვიწყებდეთ დამუშავებას, მაგრამ

რაც დაბალ მოსავლიანობას იწვე-
ვს.

- მოკლედ, მინა ჯერ არ მოგიხ-
ნავთ?

- არა, რადგანაც მარცვლეუ-
ლის გაყიდვა ჯერ ვერ მოვახერ-
ხეთ. ხორბალი ძალიან იაფია - 40
თეთრი ლირს. არადა, მარცვლეუ-
ლის გარდა, ყველაფერი ძვირდე-
ბა.

პრობლემები აქვთ მცირე
ფერმერებსაც. დაახლოებით
3-5-ჰექტრიანი ნაკვეთები დარ-
ჩათ მოსახნავი. ლაპარაკია
500-1000-კომლიან სოფლებზე,
ხალხმა მინა უსასხობის გამო
ვერ დამუშავა.

- მეორე წელია, მზესუმზირას
მოსავალს ვერ იღებთ, ზარალი ზა-
რალს ემატება. ასეთ ვითარებაში რა
არის ოქვენთვის სტიმული?

- მოგება ხშირად არ რჩება, მა-
გრამ როცა სოფელში ცხოვრის,
ხომ ვერ აიყრება? კაცი იმედით
ცოცხლობს. ვერმორინგას ასეთი
რამ ახასიათებს: თუ ამ სფეროში
ერთი ცხვირი შეიავი, სულ გინ-
და, რომ მინათან ახლოს იყო.

შეძლინათ. 1 ძლიერი ტრაქტორი 3
სოფელს ეყოფიდა და გლეხების-
თვის დიდი დახმარება იქნებოდა.

- ანუ ტექნიკა პრობლემა იყო
და კვლავაც რჩება?

- კი, თან ძვირია და ამას კიდევ
ძვირი საწვავია და აგერ, გვალვაც
ემატება. სწორედ ამ ყველაფერმა

განაცირიან არ არის. ნატურალურ-
რექს დაბალი გასაყიდი ფასი (1

ლიტრი - 50 თეთრი) აქვს. ხორ-

ცის ფასიც დაპირდა.

ჩასაბარე-
ბილი ფასი 11 ლიტრი იყო და 7
ლიტრზე ჩამოვიდა. ეს კი თვი-
თლირებულებას ვერ უზრუნველყო-
ბა.

შეძლინათ. 1 ძლიერი ტრაქტორი 3
სოფელს ეყოფიდა და გლეხების-
თვის დიდი დახმარება იქნებოდა.

- ანუ ტექნიკა პრობლემა იყო
და კვლავაც რჩება?

- კი, თან ძვირია და ამას კიდევ
ძვირი საწვავია და აგერ, გვალვაც
ემატება. სწორედ ამ ყველაფერმა

განაცირიან არ არის. ნატურალურ-

რექს დაბალი გასაყიდი ფასი (1

ლიტრი - 50 თეთრი) აქვს. ხორ-

ცის ფასიც დაპირდა.

- დარგებს ხშირად ვიცილით,
რაც ნამგებიანია, მაგრამ ამას იმი-
ტომ ვაკეთებთ, რომ იქნებ ერთ-
ერთმა მანც გამართლოს. არის
მომენტები, როცა ყურძის ფასი

უეცრად ავარდება ხოლმე, მეორე
წელს კი, პირიქით, დაბალია. თავი
ხომ უნდა გადავირჩინოთ? თორებ
ამ ყველაფერის ერთდროულად გა-
ძლილია ვის უნდა, მირჩევნია, ერთ
რომელიმე დარგს მივხედო.

- მზესუმზირას გაისად ისევ და-
თესავთ?

- 2-3 წელია, სიტუაცია ძალიან
გართულდა. შარშან მოსავალი
100 ჰექტარზე ისე გამიფუჭადა,
რომ კომბაინი ვერ შევიყვანება.

ნებულს უარესი მდგომარეობაა.
ამიტომ ამ კულტურას აღარ და-

ვთესავ, სხვა რამები უნდა ვიფუ-

რი. იდენტი მინა გვაქეს, აქედან

უცხოეთში სამუშაოდ არავინ
უნდა მიდიოდეს. ბევრი რამის მო-
ყვანა შეიძლება, თუენდაც ისეთი

ფერმერის, რასაც მაინცდამინც
წყალი არ სჭირდება, მაგალი-
თად, ბრონულის, კაულის, ნუშის,
თხილის... ადგილი გასაშენებელი
კულტურებას, მაგრამ ამაზე არა-
ვინ ფიქრობს...

ფერმერები ამბობენ, რომ
სოფლის მეურნეობის დასახმა-
რებლად ახალმა ხელისუფლებამ
ბევრი რამ გააკეთო, მაგრამ ეს
საკმარისი არაა. იდენტი აქვთ,
მაგრამ უსასხობის გამო მათ
განხორციელებას ვერ ახერხებენ,
ახალი ვალების აღებისგან კი თავს
იკვებებენ.

ფერმერები ამბობენ, რომ
სოფლის მეურნეობის დასახმა-
რებლად ახალმა ხელისუფლებამ
ბევრი რამ გააკეთო, მაგრამ ეს
საკმარისი არაა. იდენტი აქვთ,
მაგრამ უსასხობის გამო მათ
განხორციელებას ვერ ახერხებენ,
ახალი ვალების აღებისგან კი თავს
იკვებებენ.

მასალა მოაშადა
ინგა შიოდნაშილება

პატრიარქი - საქართველო პეტრი, რომ ყოვლადცმინდა ღვთისმმოგელი მისი მფლობელი მისი მფლობელი

საქართველო ბედნიერია, რომ ყოვლადცმინდა ღვთისმმოგელი მისი მფლობელია, - ამის შესახებ სრულად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ დღეს სიონის ღვთისმშობლის მიძინების საკათედრო ტაძარში ქადაგებსას განაცხადა.

უწმინდესმა ტაძარში შეკრებილთ ღვთისმშობლის მიძინების დღესასწაული მიულოცა და ისურვა, რომ ღვთისმშობელმა შეისმინოს ჩვენი ლოცვები.

“ყოვლადცმინდა ღვთისმშობელი დედა ცისა და დედამინის მფლობელია, მაგრამ საქართველო ღვთისმშობლის წილებებრივი. იგი საქართველოს განსუუთორებული მფარველია. მოცი- კულები დარწმუნებული იყვნენ, რომ ყოვლადცმინდა ღვთისმ-

საქართველოს გაბრძყინებისთვის. საქართველო ბედნიერია, რომ ყოვლადცმინდა

ღვთისმშობელი მისი მფლობელია. ბედნიერია, რომ ყოვლადცმინდა ღვთისმშობელმა გადააფარა კალთა და იცავს ხილული თუ უხილავი მტრიბისაგან”, - ბრძანა უწმინდესმა.

პატრიარქის თქმით, მოციქულებს წესად ჰქინდათ, რომ როდესაც სუფრასთან დასხვებოდნენ, ორ ადგილს ტოვებდნენ, ერთი მაცხოვრისთვის იყო განკუთვნილი, მეორე - ღვთისმშობელისთვის. მოცი-

კულები დარწმუნებული იყვნენ, რომ ყოვლადცმინდა ღვთისმ-

შობელი და მაცხოვარი მათთან ერთად უხილავად იყვნენ.

კურთხევა და მფარველობა ყოფილიყოს საქართველოზე.

ქადაგებისას პატრიარქმა

ასევე გაიხსება “ქართლის ცხოვრება” და აღნიშნა, რომ არაერთ შემთხვევაში ყოფილა აღწერილი “ქართლის ცხოვრებაში”, როდესაც ყოვლადცმინდა ღვთისმშობელმა ფედმი გადამორჩინა მტრებისგან საქართველო.

უწმინდესმის თქმით, ჩვენ ხშირად მივმართავთ ლოცვით მფარველობისთვის ღვთისმშობელს „მოწყალებისა

ეს ლოცვა კიდევ ერთხელ. პატრიარქთან ერთად მრევლმა სამჯერ ამ ლოცვით მიმართა ღვთისმშობელს.

პატრიარქმა საუბრისას დასძინა, რომ დღეს სიონის საკათედრო ტაძარში 19.30 საათზე ყოვლადცმინდა ღვთისმშობლის პარაკლისი შესრულდება ავადმყოფთა და უძლურთათვის, რომელსაც თავად პატრიარქი შეასრულებს.

ქადაგების ბოლოს, უწმინდესმა სასულიერო პირები და აჯილდოვა. კერძოდ, დეკანოზი იმანებ ბარკალაია, გამშვენებული ოქროს ჯვრის ტარების უფლებით და ასევე მღვდელი საბა ჭიკაიძე ტარების უფლებით დააჯილდოვა და დეკანოზის სარისხში აიყვანა.

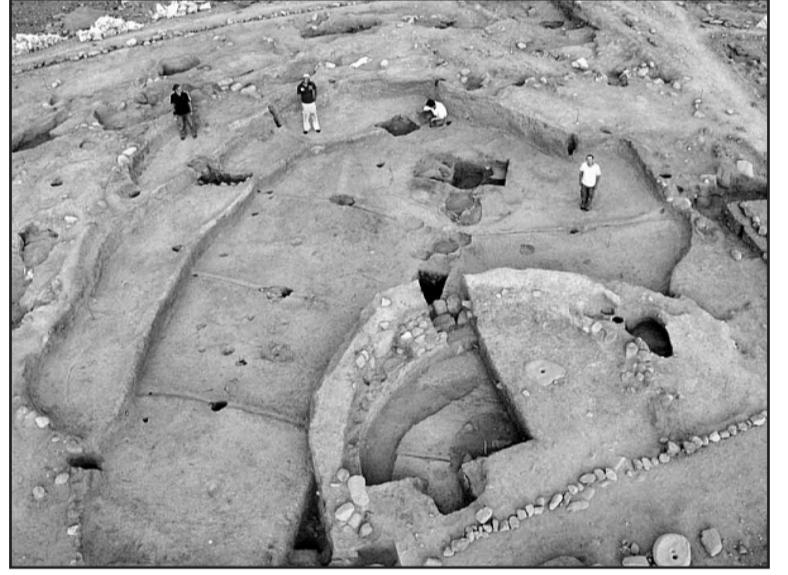
საუკუნის აღმოჩენა - უძველესი ნარცერამ შეიძლება დამცირდობის ისტორია შეცვალოს

“ეს არის სტაციონარული წარწერა, საკურთხევლის პისტამენტზე ამოტვიფრული; სწორედ იმ ხალხის ნაწილი, რომელიც აქ ცხოვრობდა”.

რამდენიმე დღის წინ საქართველო შეძრა არქეოლო-

რი ექსპედიციის ხელმძღვანელი ვახტანგ ლაჩილი:

- ეს არის არქეოლოგიური ძეგლების მრავალფროვნებითა და უზარმაზარი ქრონოლოგიური ჩარჩოთი გამორჩეულ შესამე ტერასაზე შდგარე ტაძრის

გიურმა აღმოჩენამ იგორეთთან ახლოს, გრაკლიანის გორაზე. სავარაუდოდ, ნაპოვნია უძველესი წარწერა. სპეციალისტების განმარტებით, თუ დადასტურდება, რომ საკულტო ნაგებობის ნაშთებზე გამოსახული ძველის ძველისძველი, ერთი შეხედვით მოვარდული და თანაც - უძველესი საქართველო, არა მხოლოდ ეს საქართველოს, არამედ დამწერლობის ისტორია შეიცვლება. არქეოლოგიური

საკურთხეველზე გამოსახული 2700 წლის ნინანდელი წარწერა. ეს ამ პერიოდის ერთადერთი წარწერა და განურჩევად იმისა, როგორ გაიშიფრება, უკვე ცხადია, რომ ქართული დამწერლობის ისტორია 2700 წლის წინ იწყება, ანუ ამ დროს აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრებ დამანებების დამწერლობის თანამდებობა არ ჰქინდება, რომ ეს არის დამწერლობის მართლაც უძველესი გარება.

- ითქვა, თოთქოს არამეულ დამწერლობას ჰგავს; ისიც

ითქვა, რომ არამეულთან საერთო არაფერია აქვს...

- ვიდრე ტექსტი სრულად არ გამიიფრება, დაბეჯითებით რამის მტკიცება ძალიან რთულია, მაგრამ მე არამეულთან მსგავსებას ვერ ვხედავ. ზუსტად მხოლოდ იმის თქმა შეიძლება, რომ ეს არის დამწერლობის მართლაც უძველესი ნიკარნები არ ჰქინდება.

- რა შეიცვლება დამწერლობის ისტორიაში, თუ დამტკიცდება, რომ ეს არქეოლოგიური აღმოჩენა მართლაც უძველესი ნიკარნები არ ჰქინდება.

- უცხოურ სამეცნიერო წრეებს თუ აცნობეთ ამ წარწერის ამბავი?

- ჰოლანდიაში გამოხმაურენ ამ ფაქტს.

- რა შეიცვლება დამწერლობის ისტორიაში, თუ დამტკიცდება, რომ ეს არქეოლოგიური აღმოჩენა მართლაც უძველესი ნიკარნები ანთიძე.

ნიკარნები აღმოჩენა - სამწუხა- როდ, ზოგიერთმა ტელევიზიანიამ არასწორი ინფორმაცია გაავრცელა, გრაკლიანში არქეოლოგიური გათხრები შეწყდა, რასაც არ ადასტურებენ არქეოლოგიური ექსპედიციის ხელმძღვანელი, ვახტანგ ლიჩილი და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელი ნიკარნები ანთიძე.

ნიკარნები ანთიძე - სამწუხა- როდ, ზოგიერთმა ტელევიზიანიამ არასწორი ინფორმაცია გაავრცელა, გრაკლიანში არქეოლოგიური სამუშაოები მიმდინარეობს. ძეგლის მიმართ განსაკუთრებული ყურადღება გამოიჩინა სახელმწიფო კომისია 2014 წელს დავაფინანსებულ 50 000 ლარით არქეოლოგიური კვლევა-ძეგლა. ასევე 10 000 ლარი გამოიყო მუზეუმის კონცეფციისთვის, რომლის მიხედვითაც მუზეუმი უნდა მოწყიდოს ლია ცის ქვეშ. არქეოლოგიური გათხრებისთვის წელს გამოიყო 100 000 ლარი და პრემიერ-მინისტრის თანხმობით 270 000 ლარი სამუზეუმი სივრცის მოსახულებად. ეს არის არქეოლოგიური სამუშაოები და არა სამშენებლო, რომელიც ბოლომდე უნდა მიიყვანო. ჯერ მიმდინარეობს მუზაობა, მაგრამ დღებით დაკონსერვდება სამუშაოები მომავალ სეზონამდე, რათა ძეგლს საფრთხე არ შეექმნა. ამასობაში მიმდინარეობს მუზეუმის მშენებლობა.

ზუსტად ძნელია თქმა, რამდენი ხანი დასტურდება გაშიფრვას, რადგან ამისთვის ზოგჯერ რამდენიმე დღეც საკმარისია, ზოგჯერ კი წლებია საჭირო. ბევრ უძველეს ტექსტს დღემდე იყვლევნ, ერთი რამ კი ცხადია - რადგან ტა-

ნარწერაა?

- ეს იქნება ძალიან მნიშვნელოვანი მოვლენა, რადგან გამოხმაურება აქამდე სრულიად უცნობი, ორიგინალური დამწერლობა.

- ზუსტად ძნელია თქმა, რა-

მდენი ხანი დასტურდება გა-

შიფრვას, რადგან ამისთვის

ზოგჯერ რამდენიმე დღეც სა-

კმარისია, ზოგჯერ კი წლებია საჭირო. ბევრ უძველეს ტე-

ქსტს დღემდე იყვლევნ, ერთი

რამ კი ცხადია - რადგან ტა-

ნარწერაა - სამწუხა- როდ, ზოგიერთმა ტელევიზიანიამ არასწორი ინფორმაცია გაავრცელა, გრაკლიანში არქეოლოგიური გათხრები შეწყდა, რასაც არ ადასტურებენ არქეოლოგიური ექსპედიციის ხელმძღვანელი, მოსახულებად. ეს არის არქეოლოგიური სამუშაოები და არა სამშენებლო, რომელიც ბოლომდე უნდა მიიყვანო. ჯერ მიმდინარეობს მუზაობა, მაგრამ დღებით დაკონსერვდება სამუშაოები მომავალ სეზონამდე, რათა ძეგლს საფრთხე არ შეექმნა. ამასობაში მიმდინარეობს მუზეუმის მშენებლობა.

ქადაგის მნიშვნელოვანი მოვლენა და ბებია. განათლებული ბედნისტრიული შემთხვევაში მას მრავალ ჯილ-

დო აქვს მიღებული.

ქადაგის მნიშვნელოვანი მოვლენა და ბებია. განათლებული ბედნისტრიული შემთხვევაში მას მრავალ ჯილ-

დო აქვს მიღებული.

ქადაგის მნიშვნელოვანი მოვლენა და ბებია. განათლებული ბედნისტრიუ

